

## Stockholmsredaktionen

Reportrar:  
Annika Folcker Aschan 08-738 21 29  
Viktor Barth-Kron 08-738 21 19

Behrang Behdjou 08-738 21 24  
Marijana Dragic 08-738 21 12  
Josefine Hökerberg 08-738 10 72

Jessica Ritzén 08-738 21 16  
Anders Sundström 08-738 21 13  
Mia Tottmar 08-738 19 84

Följ DN Stockholm  
på nätet!  
dn.se/sthl



STHLM i mitt hjärta:  
dn.se/blogg/  
sthlmitt hjarta



Viktor Barth-Kron bloggar  
om politik i stort och smått:  
dn.se/blogg/viktor



Lars Epstein ser stan  
med sin kamera:  
dn.se/blogg/epstein



DN. Debatt Stockholm  
dn.se/debatt/  
stockholmsdebatt

## Upplands Väsby. Stjärnarkitekt ger sin bild av nya stationsområdet

## Några av arkitekten Zaha Hadids tidigare projekt

● Zaha Hadid är en irakisk-brittisk arkitekt som sedan 1979 har eget arkitektkontor i London. Hon hade den omtalade Rem Koolhaas som lärare och senare som partner innan hon startade eget. Från mitten av 90-talet har hon varit en av arkitektvärldens klarast lysande stjärnor. ● De senaste åren har hon

blivit mest omtalad för konstmuseet Maxxi i Rom och OS-simarenan Aquatics Centre i London. Arenan var kanske den avgörande faktorn bakom att Hadid adlades i höstas. ● Den byggnad hon ritat som ligger närmast Upplands Väsby är utbyggnaden av konstmuseet Ordrupgaard i Köpenhamn.



Michigan

Konstmuseum på Michigan state universitys campus.



Rom

En del av Maxxi-museet för samtida konst i Rom.



Peking

Galaxy Soho med plats för kontor och affärer.



Hongkong

Design som rymmer "Mobile art"-utställningen som skulle på världsturnén.

## Väsby vill sticka ut med djärv design

Upplands Väsby har fått fina stadsbyggnadspriser i höst och lockat en av arkitektvärldens fixstjärnor till sig. Genom att sticka ut och bygga stad på nya djärva sätt vill kommunen gå från förort till stad. Och då är tomrum kring centrum och kring stationen en stor tillgång.

Anders Sundström  
anders.sundstrom@dn.se



● Upplands Väsby är industrisamhället med järnvägsstation som blev storkommun för 60 år sedan och fick ett stort centrum på ett väldigt gärde för 40 år sedan. 1985 arrangerade kommunen och det kommunala bostadsbolaget Väsbyhem landets första Bomässa och hyllades för sin djärva stadsplanering.

Några år senare kom den ekonomiska krisen som drabbade Upplands Väsby hårdare än många andra kommuner. Men nu har kommunen tagit plats på stadsbyggnadskonstens världskarta igen.

För en månad sedan fick kommunen tillsammans med fastighetsägaren Hemsö och White arkitekter Stora samhällsbyggarpriset 2012 för Messingen – ett kulturbygge med två gymnasier, bibliotek och

restaurang som växt upp ur gruset efter en del av den rivna industriepoken.

För drygt två veckor sedan fick kommunen det internationella priset "Quality innovation of the year" för Väsby Labs – en metod att vända upp och ned på stadsplaneringsprocessen. Dessutom har kommunen lockat stjärnarkitekten Zaha Hadid att designa en vision för det framtida stationsområdet – den världsberömda arkitektbyråns första projekt i Sverige.

– Vi har en medveten strategi att gå från förort till stad och att vi ska pröva nya djärva grepp, säger Per-Erik Kanström (M), ordförande i kommunstyrelsen i Upplands Väsby.

Tanken att försöka locka Zaha Haddid att engagera sig i Upplands Väsby kom efter krav från många

håll att det måste bli något riktigt spännande av stationsområdet, som i dag delvis är ett tomrum.

– Vi skrev ett brev och frågade ödmjukt. Det tog någon vecka men sedan fick vi ett mycket positivt svar, berättar Per-Erik Kanström inte utan stolthet. När Zaha Hadids arkitektkontor ritat något sprider det sig nämligen snabbt i arkitektvärlden.

Visionen av en ny station med ett mycket tydligt landmärke, kulturhuset Messingen och Väsby Labs har det gemensamt att de lyfter något i grunden tråkigt – en obefintlig stationsmiljö, nedlagda fabriker och gruset efter en skola som revs efter nästan 40 år på grund av fuktskador.

Väsby Labs håller bland annat till på rivningstomten efter Vilunda gymnasium – som dessutom gränsar till en väldig parkering. I en normal stadsplaneringsprocess hade politiker och experter bestämt att här ska det byggas 1200 bostäder, ritat på förslaget, haft utställning och fått skäll av allmänheten för att ingen berättat för dem.

– Vi vill vända på det hela. Vi har med oss byggherrar, många olika delar i kommunen och dem som bor i området i processen. Vi har fått in hundratals förslag och idéer,

säger Mia Lundström, projektledare för Väsby Labs.

Det är inte enkelt att engagera sig i stadsbyggnadsfrågor eftersom det är komplicerat och en planprocess tar tid. Att låta medborgarna vara med långt innan det ritas linjer på en plankarta är ett försök både att engagera och att förkorta den sista delen av planprocessen – den långa tid det tar om planen överklagas till högsta nivå.

Ett mål för Väsby Labs är en ny bomässa – 30 år efter den första. Men 2015 kommer inte särskilt många nya hus att ha byggts i centrumområdet.

– Vi vill snarare visa processen än produkten av den, säger Per-Erik Kanström.

Upplands Väsby hade fram till för tre år sedan många år av blygsam eller ingen ökning av befolkningen. Nu ökar kommunen snabbt igen och planen är att utvecklingen ska stå på flera ben när stationsområdet, tomrummen kring centrum och Väsby sjöstad vid Mälaren planeras parallellt.



Framtidsvisionen:

Upplands Väsby

Zaha Hadid är ett väldigt tungt namn i

arkitektvärlden. Det här hennes futuristiska vision över det nya stationsområdet i Upplands Väsby.

Foto: Zaha Hadid Architects

## Fakta.

## Gynnsam geografi

● Upplands Väsby finns inte med bland de regionala kärnor som Stockholms län vill satsa extra mycket på att bygga ut och utveckla. Norrut ligger Arlanda och söderut tillhör Sollentuna en kärna tillsammans med Kista. Det betyder att Upplands Väsby kör sitt eget race när kommunen planerar

framtiden. Upplands Väsby ligger bra till i stråket mellan Stockholm och Arlanda. Bostadsbyggnandet kan delvis surfa på samma våg som den snabba tillväxten av arbetsplatser kring Arlanda. Att kommunen har ett väl definierat centrum kring en station och inte är uppdelat i flera bostadsområden kring flera stationer är en annan fördel.

## Industrierna rivs – ersätts av kontor och ny station

● I närheten av stationen låg förr flera stora industrier som tog stora markområden i anspråk. Det mesta är nu borta och ersätts successivt med moderna kontor, skolor och bostäder. I lyftet av stationsområdet ingår visionen av en helt ny stationsbyggnad som entré till Väsby.



Så kan perrongerna komma att se ut i nya stationen – om den byggs.

Foto: Zaha Hadid Architects

## Då: Fuktskadat hus Nu: Prisbelönt byggnad

● När det visade sig att Vilundagymnasiet vid Väsby centrum var svårt fuktskadat – som flera andra skolor byggda med platta tak på 70-talet – valde Upplands Väsby kommun att riva och bygga ett nytt gymnasium nära stationen. Det projektet utvecklades sig till Messin-

gen – döpt efter industribyggnader i trä och tegel som stod här och revs efter en tids kulturstrid. Messingen rymmer två gymnasieskolor, idrotts- och dansstudio, musikskola, bibliotek, restaurang, kafé, konferenslokaler och mycket annat. Messingen fick Stora samhällsbyggnadspriset för en månad sedan.



Messingen i Väsby fick Stora Samhällsbyggarpriset 2012.

Foto: Johannes Wikman

## Upplands Väsby strider med olika myndigheter om två miljöfrågor

2 Väsby sjöstad. Kommunen vill bygga en ny liten stad vid Mälarens stränder en ansevärd bit från centrala Väsby. Det projektet är många myndigheter, organisationer och politiska partier kritiska till eftersom det inte har stöd

i den regionala utvecklingsplanen för Stockholm län. 1 Bullret från flyget på väg till Arlanda stoppar en del av kommunens byggplaner. Väsby anser att Arlanda givetvis fagra löften om att bullra mindre – som aldrig infrias.

## I korthet.

## Man knivskuren i city

En man blev i går kväll knivskuren i ryggen i närheten av Sergels torg. Gärningsmannen sprang från platsen, men två personer i dennes sällskap anträffades av en polispatrull. Den misstänkte gärningsmannen sprang mot Gamla stan.

– Vi jobbar med att samla vittnesuppgifter och ska skicka en patrull till sjukhuset för att försöka prata med den skadade, säger Sven-Erik Olsson på länskommunikationscentralen. Mannen fördes till Karolinska. DN

## Brandmän vill inte rycka ut

Arbetsmiljö Sedan i våras larmas brandkåren när någon misstänks försöka begå självmord. Denna nya arbetsuppgift ställer brandmännen inför mycket ovana situationer som de inte har utbildning att hantera.

Därför skriver skyddsombuden inom Brandkåren Attunda, som är gemensam för sex kommuner norr om Stockholm, till Arbetsmiljöverket för att få stopp på dessa utryckningar. DN

## Rygerfjordbeslut dröjer

Strandskydd Politikerna vill tänka vidare innan de ger besked om framtiden för hotellfartyget Rygerfjord – och indirekt andra verksamheter som ligger vid stadens kajer. Som DN tidigare berättat riskerar hotellet – som är inrymt i två fartyg – att tvingas bort från Söder Mälärstrand av en ny lag om tillfälliga bygglösa. I torsdags kväll skulle stadsbyggnadsnämnden fälla domen över Rygerfjord. Det gjorde inte nämnden. Politikerna vill ha betänketid och bordlade ärendet. Anders Sundström

## Nej till radhus vid vatten

Hässelby strand. Regeringen säger nej till Stockholms stads planer på att bygga radhus i strandläge. När länsstyrelsen avslag ansökan om att få bygga de åtta radhusen vid Sparrisbacken i Hässelby strand överklagade staden.

Men inte heller regeringen ser något skäl att upphäva strandskyddet, som råder 100 meter från vattnet. Det område Stockholms stad vill bebygga ligger 30–70 meter från stranden och upplevs, enligt länsstyrelsen, i dag som en del av strandzonen och omgivande parkmark. DN

## Polisnotiser.

DN Stockholm följer varje dag polisens rapportering på polis.se och på Twitter.

● 14.08, Stockholm. Polis beordras till en restaurang sedan personalen ertappat en man som brutit sig in i omklädningsrummen. Mannen grips och det visar sig att han också är efterlyst.

● 17.00, Solna. Polis åker ut efter uppgifter om att ett flertal personer bråkar. #komtilloss

● 17.22, Nacka. Larm om att flera fordon har kolliderat och en bil brinner. Två personer förs till sjukhus, ingen av dem med svåra skador.

Branden i bilen visar sig endast ha varit rökutveckling.

● 20.36, Järfälla. Ambulans och polis rycker ut efter uppgifter om att en man slagits ner och rånats av fyra yngre män. Efter överfallet försvann de misstänkta. Målsägaren har endast lättare fysiska skador.

● @IGchefen. Nu är det snart helg. För en del kan det betyda att bli utsatt för brott av någon närstående. #komtilloss

● @YB\_Sodermalm De prostituerade grälade om intrång i varandras "revir" i natt, osämjan gjorde att de kallade polis till platsen flera gånger för att medla.

● IG står för ingripandechef PP är lika med arbetslag